ถอดบทเรียนอุบัติภัยจากการฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้น และความปลอดภัยเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

คำจำกัดความ กรอบขอบเขต และเจตนา เกี่ยวกับการฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้น ตาม ก.แรงงาน (ข้อ 27)

วันที่ 1 ธันวาคม 2566

โดย นายศักดิ์ศิลป์ ตุลาธร
ผู้ตรวจราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กฎกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

- ประกอบด้วย 8 หมวด 1 บทเฉพาะกาล 32 ข้อ
- อยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไข

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นที่มีลูกจ้างทำงานอยู่

"สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างเบา" หมายความว่า สถานที่ที่มีวัตถุซึ่งไม่ติดไฟเป็นส่วนใหญ่ หรือมีวัตถุติดไฟได้ในปริมาณน้อยหรือมีวัตถุไวไฟในปริมาณน้อยที่เก็บไว้ในภาชนะปิดสนิทอย่างปลอดภัย

"สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างปานกลาง" หมายความว่า สถานที่ที่มีวัตถุไวไฟหรือวัตถุติดไฟได้ และมีปริมาณไม่มาก

"สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรง" หมายความว่า สถานที่ที่มีวัตถุไวไฟหรือวัตถุติดไฟได้ง่าย และมีปริมาณมาก

"เพลิงประเภท เอ" หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ไม้ ผ้า กระดาษ ยาง พลาสติก รวมทั้งสิ่งอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

"เพลิงประเภท บี" หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากไขหรือของเหลวที่ติดไฟได้ ก๊าซ และน้ำมันประเภทต่าง ๆ

"เพลิงประเภท ซี" หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากอุปกรณ์หรือวัตถุที่มีกระแสไฟฟ้า

"เพลิงประเภท ดี" หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากโลหะต่าง ๆ ที่ติดไฟได้ เช่น แมกนีเซียม เซอร์โคเนียม ไทเทเนียม รวมทั้งโลหะอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

"วัตถุระเบิด" หมายความว่า วัตถุระเบิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน หรือวัตถุที่สามารถระเบิดได้เมื่อได้รับความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ หรือเมื่อได้รับการกระทบกระเทือน การเสียดสี หรือถูกกระทำโดยตัวจุดระเบิด

"วัตถุไวไฟ" หมายความว่า วัตถุที่มีคุณสมบัติติดไฟได้ง่ายและสันดาปเร็ว

"เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้" หมายความว่า เครื่องดับเพลิงซึ่งมีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่เคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก และใช้งานด้วยมือ ภายในบรรจุสารดับเพลิงซึ่งสามารถขับออกได้โดยใช้แรงดัน เช่น เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ แบบยกหิ้ว แบบลากเข็น หรือลักษณะอื่นใดที่คล้ายกัน

"ระยะเข้าถึง" หมายความว่า ระยะทางที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าถึงเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้เพื่อดับเพลิง ณ จุดนั้น ๆ

หมวด ๘
การดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยและการรายงาน

ข้อ ๒๗ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของจำนวนลูกจ้างในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบกิจการรับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น โดยให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

ข้อ ๒๘ ให้นายจ้างจัดให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย ดังต่อไปนี้

(๑) สถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรงหรืออย่างปานกลาง ต้องจัดให้มีการบริหารงานโดยกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและระงับอัคคีภัย และมีผู้ทำหน้าที่อำนวยการระงับอัคคีภัยทั้งระบบโดยเฉพาะเมื่อเกิดเพลิงไหม้ประจำสถานประกอบกิจการตลอดเวลาที่มีการประกอบกิจการ

(๒) ต้องจัดให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดับเพลิง การปฐมพยาบาล และการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน

ข้อ ๒๙ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างฝึกซ้อมอพยพหนีไฟออกจากอาคารไปตามเส้นทางหนีไฟตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒

ข้อ ๓๐ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างทุกคนฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟพร้อมกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ให้ลูกจ้างของนายจ้างทุกรายที่ทำงานอยู่ภายในอาคารเดียวกันและในวันและเวลาเดียวกันทำการฝึกซ้อมพร้อมกัน และก่อนการฝึกซ้อมไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้นายจ้างส่งแผนการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกซ้อมต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟตามวรรคหนึ่งได้เอง จะต้องให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกซ้อม

ให้นายจ้างจัดทำรายงานผลการฝึกซ้อมดังกล่าวตามแบบที่อธิบดีกำหนด และยื่นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการฝึกซ้อม

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กองความปลอดภัยแรงงาน

Safety Thailand
ระเบียงวาระแห่งชาติ
แรงงานปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี

หน้าแรก | เกี่ยวกับกอง | กฎหมาย | บริการความปลอดภัย | คลังความรู้ | โครงการ-กิจกรรม | สื่อความปลอดภัย | คำถาม - คำตอบ | ปฏิทิน | ติดต่อเรา

- คู่มือสำหรับประชาชน
- ขอขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยฝึกอบรม
- รายชื่อผู้ได้รับการขึ้นทะเบียน/อนุญาต
- แบบตรวจและสำเนาคำสั่งมอบหมายหน้าที่

ข่าวประชาสัมพันธ์ >> อ่านทั้งหมด

กสร. แถลงผลการดำเนินงานกองทุนความปลอดภัยฯ ในปี ๒๕๖๖ และความพร้อมการปล่อยเงินกู้เพื่อยกระดับความปลอดภัยฯ ปี ๒๕๖๗

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กองความปลอดภัยแรงงาน

Safety Thailand
ระเบียงวาระแห่งชาติ
แรงงานปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี

หน้าแรก | เกี่ยวกับกอง | กฎหมาย | บริการความปลอดภัย | คลังความรู้ | โครงการ-กิจกรรม | สื่อความปลอดภัย | คำถาม - คำตอบ | ปฏิทิน | ติดต่อเรา

ค้นหา... ค้นหา

- ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ฯ เฉลิมพระเกียรติฯ
- กองทุนความปลอดภัยฯ
- เครือข่ายความปลอดภัยฯ
- คู่มือตรวจความปลอดภัยฯ
- คู่มือสำหรับประชาชน
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- ห้องสมุดความปลอดภัยฯ
- บทความวิชาการ
- e-Service กรมฯ
- ฐานข้อมูลสารเคมีอันตราย Hazardous Chemical Database
- E-OSH Electronic Distance Learning Systems
- ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับแรงงานต่างด้าว
- กระทรวงแรงงาน
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- ASEAN-OSHNET
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยฯ
- องค์การแรงงานระหว่างประเทศ
- KOSHA
- CIS Network

(NEW)

แนวทางการจัดเตรียมข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อแนบท้าย ประกอบการพิจารณาในการยื่นคำขอใบสำคัญการขึ้นทะเบียนและขอใบอนุญาต ให้บริการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง และจัดฝึกอบรม หรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามประเภทของงาน ที่ขอขึ้นทะเบียนหรือขออนุญาต

Download

คำจำกัดความ
การฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้น

การจัดการฝึกอบรมให้ลูกจ้างมีความรู้ มีทักษะ มีความมั่นใจสามารถดับเพลิงขั้นต้นได้ โดยสามารถใช้เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ เข้าทำการระงับอัคคีภัย ตั้งแต่เริ่มเห็นเปลวไฟ จนถึง 5 นาทีแรก ของการเกิดเพลิงไหม้

กรอบขอบเขต

นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนลูกจ้างในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบกิจการเข้ารับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น กับหน่วยงานที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน โดยมีกรอบและขอบเขตดังนี้

1. เนื้อหาหลักสูตร

(1) ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
(2) การแบ่งประเภทของเพลิงและวิธีดับเพลิงประเภทต่าง ๆ
(3) จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย
(4) การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ
(5) เครื่องดับเพลิงชนิดต่าง ๆ
(6) วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง
(7) แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
(8) การจัดระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย การประยุกต์ใช้ระบบและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถานประกอบกิจการ

2. ระยะเวลาฝึกอบรมตลอดหลักสูตร (6 ชั่วโมง)

- ภาคทฤษฎี จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง

3. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- 60 คนต่อ 1 ห้องอบรม

4. วิทยากรที่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด จากกรมสวัสดิการฯ

- ภาคทฤษฎี วิทยากร 1 คนต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม 60 คน
- ภาคปฏิบัติ วิทยากร 1 คนต่อผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติ 20 คน

5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องผ่านการประเมินผลจากหน่วยงานฝึกอบรม ที่ได้รับใบอนุญาตฯ (ประเมินผลด้วยแบบทดสอบก่อนและหลัง)

เจตนาของการฝึกอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของไฟ สาเหตุของเพลิงไหม้ และวิธีการป้องกันและระงับอัคคีภัยอย่างถูกต้องถูกวิธี รวมทั้งมีทักษะในการใช้เครื่องดับเพลิงได้ และสามารถเข้าระงับเหตุอัคคีภัยเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเป็นการให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมทั้งด้านการป้องกันและแนวทางในการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้นใน สปก. รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เจตนาของการฝึกอบรม (ต่อ)

3. การฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้นถูกต้องตามกฎหมายและสร้างความปลอดภัย ต่อชีวิตและทรัพย์สิน และเป็นการป้องกันการสูญเสียที่เกิดขึ้นจากอัคคีภัย รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับพนักงานกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้

4. เพื่อลดอัตราการเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอัคคีภัย

5. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อพนักงานในสถานประกอบกิจการ

ข้อมูลจำนวนผู้ให้บริการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2566)

ที่	ประเภทการให้บริการ	จำนวน (หน่วยงาน)	
		ขึ้นทะเบียน (บุคคล)	ออกใบอนุญาต (นิติบุคคล)
1	ฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ	-	39
2	– ฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น และฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ (ภาคเอกชน)	–	99
	– ฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น และฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ(ภาคราชการ)	–	230
3	ฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้า	157	23
4	ตรวจสอบและรับรองระบบไฟฟ้าและบริภัณฑ์ไฟฟ้า(ยกเว้นค่าธรรมเนียม)	2,276	181
5	ทดสอบ เครื่องจักร ปั้นจั่นและหม้อน้ำ (ยกเว้นค่าธรรมเนียม)	1,748	242
6	6.1 ตรวจวัดระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย (เฉพาะบุคคล)	1	
	6.2 ตรวจวัดและวิเคราะห์ระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย (นิติบุคคล)	-	73
	- ตรวจวัดระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย (๒๗)	-	
	- ตรวจวิเคราะห์ระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย (-)	-	
	- ตรวจวัดและวิเคราะห์ระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย (๔๖)	-	
7	ตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง	12	103
8	ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน	-	94
9	ฝึกอบรมคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยฯ	-	69
10	ฝึกอบรมผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัย	-	2
	รวม	4,194	1,155

Q&A

ขอบคุณครับ

นายศักดิ์ศิลป์ ตุลาธร

ผู้ตรวจราชการกรมสวัสดิการ

และคุ้มครองแรงงาน

โทร. 097-5353-914

E-mail : tsaksil@gmail.com